

S:T OLOFSSKOLANS HANDLINGSPLAN MOT MOBBNING, TRAKASSERIER OCH VÅLD

S:t Olofsskolan strävar till att skapa en trygg och inkluderande skolmiljö där alla elever känner sig respekterade samt skyddade från mobbning och kränkande beteende. I S:t Olofsskolan gäller nolltolerans gällande mobbning. Vi vill att alla ska känna sig trygga och trivas i vår skola. Vi arbetar för att skapa en bra klassanda och känsla av samhörighet bland eleverna.

Mobbningsfall upptäcks vanligtvis av lärarna, vänelever, klasskamrater eller via enkätsvar. I första hand utreder klassföreståndaren eller ämnesläraren eventuella konflikter. Skolans trygghetsteam utreder eventuella mobbningsfall.

1. Definitioner

“Att säga en gång elakt i stundens hetta är inte mobbning. Att säga en gång på flit är elakt, men inte mobbning. Att säga elakt många gånger med flit – det är mobbning.”

Förtroende och samarbete är grundpelaren för en fungerande skolgemenskap. Det är viktigt att alla arbetar mot samma mål och följer gemensamma spelregler. Elever, lärare, personal och vårdnadshavare ska bemöta varandra med respekt och tolerans.

I S:t Olofsskolan tolererar vi inte:

Fysisk mobbning: slå, knuffa, sparka, nypa, hålla fast, trycka upp mot väggen, sätta krokben, gömma eller söndra någons kläder eller saker.

Psykisk mobbning: göra miner, kasta blickar, sucka, tystna, vända ryggen till, inte svara på tilltal, behandla någon som luft, utestänga någon från gruppen/sociala medier.

Verbal mobbning: säga elaka saker, håna, göra narr av, skratta åt någon, sprida skvaller, lögner eller elaka rykten, viska, hota, ironisera över kläder, utseende mm.

Mobbning på nätet: sända elaka eller hotfulla meddelanden upprepade gånger, trakassera någon i ett chatforum, en chatgrupp eller sociala plattformar, publicera förnedrande bilder av en annan person, utesluta någon ur en chatgrupp utan orsak, sprida skvaller, lögner eller elaka rykten på nätet.

Trakasserier: att skapa en förnedrande, förödmjukande eller hotfull atmosfär, bete sig fientligt eller aggressivt.

Sexuella trakasserier: miner och kommentarer som anspelar på sex, oanständiga skämt som gäller kropp eller klädsel, oanständig eller icke-önskad fysisk beröring, spridning av avslöjande bilder.

Rasism: trakassera någon p.g.a. nationalitet, hudfärg, språk, religion, ursprung, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

2. Riskfaktorer och skyddsfaktorer

För att öka trivseln och känslan av trygghet i skolan ska man arbeta med att minska riskfaktorer och öka skyddsfaktorerna.

RISIKFAKTORER

bristande
tillsyn/övervakning

otydliga regler

otydlig plan för
ingripande

lärare med olika
smärtröskel

öppna lärmiljöer

SKYDDSAKTORER

vuxennärvarvo

tydliga regler

positiva relationer

aktivt
värdegrundsarbete

inkluderande skolmiljö

trygg skolmiljö

snabbt ingripande

3. Trygghetsteam

Personalen som ingår i skolans trygghetsteam (läsåret 2024–2025) hittar du på hemsidan:

<https://blog.edu.turku.fi/stolofsskolan/elevard/>

4. Förebyggande arbete

Förebyggande arbete innebär att skolan har redskap för att kunna ingripa innan mobbning förekommer. Vi jobbar med att stärka klassandan och gruppdynamiken samt skapa en verksamhet där alla vågar vara sig själva.

Kartläggning av elevernas välmående

På individnivå:

Eleverna i åk 7 har utvecklingssamtal i slutet av höstterminen. Eleverna fyller i en blankett för individuella läsårs mål.

På klassnivå:

Eleverna fyller i en mobbnings- och trivsselförfrågan en till två gånger om året för att få en bild av nuläget. Enkätsvaren är anonyma och behandlas av trygghetsteamet. I klasserna förs diskussioner kring ork och välmående under klasstimmar.

På skolgemenskapens nivå:

Resultaten från förfrågan går igenom och diskuteras. Åtgärder utarbetas vid behov.

Samarbete med vårdnadshavare

Resultaten från förfrågan delges vårdnadshavarna i form av en sammanfattning eller under vårdnadshavarträffar.

Förebyggande antimobbningsarbete

På individnivå:

- Varje vuxen i skolan jobbar för att få kontakt med varje elev och stöda hen i sin personliga utveckling.

På klassnivå:

- **Inskolningsprogrammet** för årskurs 7 samt utskolverksamhet i de olika årskurserna. Inom denna verksamhet betonas attitydbildandet till exempel aktiviteter och diskussioner. Klassföreståndarna evaluerar verksamheten och utvecklar den vid behov.
- **Väneleversverksamheten** i åk 7. Väneleverna fungerar som stödpersoner för sjundeklassisterna. De motverkar mobbning och förstärker klassandan genom samarbets- och problemlösningsövningar. Trygghetsgruppen strävar efter att utveckla samarbetet med väneleverna.
- Klassföreståndaren gör en sittordning för klassen, vilket skapar trygghet.
- Klassföreståndartimmar och klasstimmar.

På skolgemenskapens nivå:

- Gemensamma evenemang i skolan. Evenemangen stärker skolans vi-känsla och förebygger mobbning.
- Elevkårens temadagar/-veckor.
- Gemensamma utflykter klassvis eller årskursvis.
- Effektiv rastövervakning.
- Skolfreden utlyses varje år i augusti.

Skolans ordningsregler och överenskommelser

- Målet med ordningsreglerna och överenskommelserna är att skapa en lugn och trygg atmosfär i undervisningen. [Dessa hittas på skolans hemsida.](#)

Samarbete med vårdnadshavare

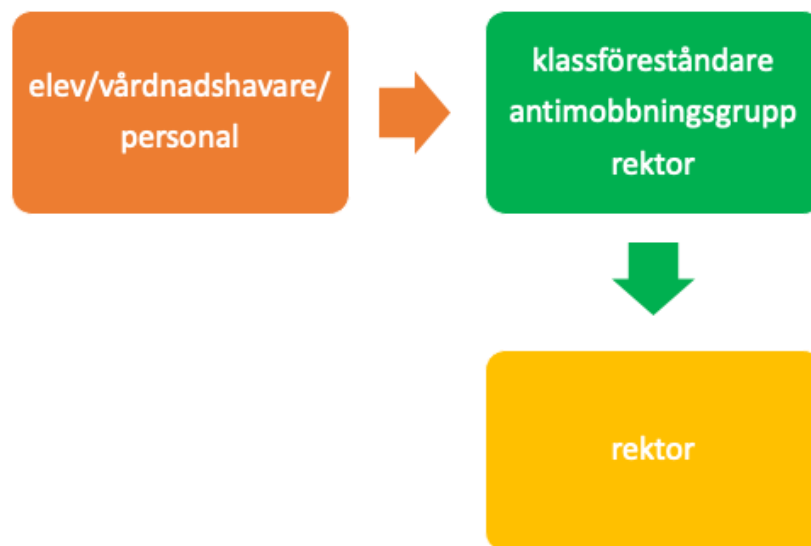
- Vårdnadshavarnas delaktighet i skolans verksamhet samt elevens skolgång och vardag.
- Skolans rutiner, ordningsregler och överenskommelser tilldelas vårdnadshavare och elever.

5. Ingripande arbete, uppföljning

”Varje medlem i skol- eller läroanstaltsgemenskapen ska känna igen mobbning och dess olika former samt känna till gemenskapens praxis för hur man ingriper i situationer där det förekommer mobbning. Det bästa sättet att motarbeta mobbning är genom förebyggande arbete. Genom tidig upptäckt och effektivt ingripande i mobbningssituationer kan man förebygga de långtgående, och ofta allvarliga, psykosociala effekterna som mobbningen har.”

(Utbildningsstyrelsen, <https://www.oph.fi/sv/statistik-och-publikationer/publikationer/antimobbningsarbete-i-skolor-och-laroanstalter>, hämtat 21.5.2024)

Elever, vårdnadshavare och lärare skall omedelbart ta kontakt med respektive klassföreståndare, rektor eller någon av medlemmarna i trygghetsteamet ifall det finns en misstanke om att mobbning förekommer.

S:t Olofsskolans åtgärdsplan

Hela skolans personal är involverad i antimobbningsarbetet. Det slutliga ansvaret ligger hos rektor. Vi protokollför all mobbning som uppdagas.

1. Klassföreståndaren utreder i första hand ifall det handlar om mobbning. Detta sker genom enskild diskussion med eleven eller med elever i grupp.
2. Om mobbning uppdagas kontaktas trygghetsteamet. Mobbningen delges skolans rektor. Vi arbetar i team på två personer. Teamet diskuterar med de berörda parterna, först med den mobbade, sedan med mobbaren/mobbarna. Vi gör en överenskommelse som protokollförs. Ett meddelande skickas samma dag till

vårdnadshavare efter samtalet. Uppföljning sker efter en till två veckor, om den visar att mobbningen upphört, avslutas fallet.

3. Ifall mobbningen fortsätter bjuder vi in vårdnadshavare till samtal.
4. Vid fortsatt mobbning trots våra insatser vidtar skolan vid behov disciplinära åtgärder enligt stadens styrdokument gällande fostrande samtal och användning av disciplinära åtgärder vid den grundläggande utbildningen i Åbo.
5. Både den mobbade och den som mobbar erbjuds stöd hos kuratorn eller skolpsykologen. Sociala myndigheter och polis kopplas in vid behov. Rektorn tar beslut om eventuell polisanmälan.

Det viktiga är att omgående ingripa då mobbningsfall uppdagas. Det finns ändå utmaningar med att upptäcka och ingripa i mobbning vid rätt tidpunkt. Ifall situationen kräver är det bra att stegvis gå från lindrigare till strängare åtgärder gällande bestraffning av mobbaren. I svåra fall kan rektor ändra på klass- och gruppindelningen, även tillfälligt. Mobbarens skolbyte används endast som sista utväg.

6. Samarbete med vårdnadshavare, elevvård och myndigheter

För att kunna förebygga och ingripa i mobbning måste ett gott samarbete finnas mellan skola, vårdnadshavare, elevvården och myndigheterna.

Vid akuta krissituationer så kan du ringa **social-och krisjouren i Åbo: 02 262 6003**.

Personalen i skolan ska vid behov ringa myndigheter, till exempel **polisen: 0295 440 501 (polisjouren i Åbo)**.

Utbildningsstyrelsen anser att personalen är skyldig att kontakta polisen (obs! utan hinder av sekretessbestämmelser): "De som är anställda eller har ett förtroendeuppdrag hos undervisningsväsendet är skyldiga att utan hinder av sekretessbestämmelserna göra en anmälan till polisen när de på grund av omständigheter som de har fått kännedom om i sin uppgift har skäl att misstänka att ett barn utsatts för en gärning som är straffbar som sexualbrott enligt 20 kap. i strafflagen, eller en gärning som är straffbar som brott mot liv och hälsa enligt 21 kap. och vars föreskrivna maximistraff är fängelse i minst två år. Brott

mot liv och hälsa som avses i lagen och som ger upphov till anmälningsskyldighet är bland annat misshandel”.¹

Att vårdnadshavare ska meddelas om mobbning, trakasserier och våld grundar sig i lagen om grundläggande utbildning: “Utbildningsanordnarna har olika anmälningsskyldigheter i relation till såväl elevernas vårdnadshavare som till andra myndigheter. Inom den grundläggande utbildningen ska skolans lärare och rektor meddela om trakasserier, mobbning eller våld som skett i skolan eller under skolvägen och som kommit till hans kännedom till vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för den elev som gjort sig skyldig till detta och för den elev som utsatts för detta”.²

Vid behov kan också en barnskyddsanmälan göras enligt barnskyddslagen: “Mobbning kan leda till en situation som kräver bedömning av barnskyddsbehov. De som är anställda eller har ett förtroendeuppdrag hos undervisningsväsendet är skyldiga att utan dröjsmål och utan hinder av sekretessbestämmelserna göra en anmälan till det organ som ansvarar för socialvården i kommunen, om de i sin uppgift fått kännedom om ett barn för vars del behovet av vård och omsorg, omständigheter som äventyrar barnets utveckling eller barnets eget beteende kräver att behovet av barnskydd utreds”.³ Enligt barnskyddslagen kan detta också göras tillsammans med barnet och vårdnadshavare.

Som undervisnings- och elevvårdspersonal ingår det i tjänsteansvaret att genast ingripa om man får kunskap om mobbning. Det ingår alltså att man ska vara med och se till åtgärder tas så fort som möjligt. Detta poängterar utbildningsstyrelsen i sin handbok “Antimobbningsarbete i skolor och läroanstalter” (<https://www.oph.fi/sv/statistik-och-publikationer/publikationer/antimobbningsarbete-i-skolor-och-laroanstalter> , s.48, hämtad 10.4.2024). På samma sida betonas även att personalen ska uppträda korrekt mot eleverna.

7. Utvärdering och uppföljning av själva planen

Skolan utvärderar sin handlingsplan varje läsår. I början av höstterminen presenteras planen åt personalen för genomgång, evaluering och eventuell utveckling. Den kan också kompletteras under läsåret om det uppstår fall som kräver åtgärder som inte nämns i planen.

---

¹ Barnskyddslagen 25 § (88/2010)

² Lagen om grundläggande utbildning 29 § (1267/2013)

³ Barnskyddslagen 25 § (88/2010)

	INGRIPANDE	FÖREBYGGANDE	TRYGGHETS-FRÄMJANDE
INDIVIDNIVÅ	Mobbningsutredningar Trygghetsteam Blanketter Fostrande samtal (med vårdnadshavare)	Utvecklingssamtal Klassföreståndarteam	Samma som på gruppnivå
GRUPPNIVÅ	Elelvård	Klasstimme Sittordning	Inskolning Vänelever (klassvis) Klasstimme Elevkårens evenemang Utflykter klass- /årskursvis
SKOLA / ORGANISATIONS-NIVÅ	Grövre fall skolledning och polis / socialen (Ankkuri-teamet)	Elelvårdsgrupp Rastövervakning "Lugn morgon" "Tyst rast" Ordningsregler	Skolenkät Vänelevsverksamhet Stödgrupper